

منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین

حوزه ای که از آن تحت عنوان منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین نام برده می شود زمین های وسیعی است که از شمال به ارتفاعات آغ داغ و مرز عراق، از جنوب به جاده قصر شیرین _ خسروی، از غرب به خاک عراق و گمرکات خسروی و از شرق به سایت بازارچه پرویز خان و رودخانه مرزی قوره تو محدوده شده است. آنچه که برای ایجاد منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین مورد توجه است زمینی به مساحت ۹۸۲۰ هکتار است .

چرایی اهمیت و اهداف تشکیل مناطق ویژه اقتصادی

تحولاتی که در دانش فنی و حمل و نقل و ارتباطات پدید آمده در حال ساختن جهانی است که در آن هر چیزی را می توان در هر جای دنیا ساخت و در جای دیگر فروخت. راه شرکت های جهانی که دیدگاه جهانی به بازار دارند اینگونه است، در چنین دنیایی فواصل زمانی و مکانی پوسته دیرین خود را عوض کرده و با پوششی جدید خود را نشان می دهد.

در این میان کشورهایی برنده بازی در شطرنج اقتصاد جهانی خواهند بود که در حین تسلط و اشرافیت بر فرآیندهای تجارت، دارای برنامه های استراتژی در احیا و تولید مزیت های نسبی جدید و افزایش توان حوزه مغناطیسی کشور در مباحث ترانزیتی بوده باشند.

مناطق ویژه اقتصادی گامی در همین راستا هستند که با داشتن مزیت های فراوان، معافیت های مختلف و ... شرایط مناسبی را هم برای تولید و هم تجارت فراهم می کنند.

مشوق های سرمایه گذاری در مناطق ویژه اقتصادی

(۱) ورود کالا از مناطق مذکور جهت مصرف داخلی تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود و صدور کالا از این مناطق بدون هیچ تشریفات انجام خواهد شد.
(۲) ورود کالا از خارج از کشور به مناطق آزاد تجاری و صنعتی به منطقه با کمترین تشریفات گمرکی انجام شده و ترانزیت داخلی کالای وارد شده به منطقه بر اساس مقررات مربوطه انجام خواهد شد.

(۳) ورود کالای موضوع این ماده به مناطق واقع در مبادی ورودی کشور بدون هرگونه تشریفات گمرکی انجام خواهد شد.

(۴) کالاهایی که از خارج و یا از مناطق آزاد تجاری صنعتی و یا مناطق دیگر به منطقه وارد می شوند می توانند بدون هرگونه تشریفات از کشور خارج شوند.

(۵) مدیریت منطقه می تواند پس از طبقه بندی و ارزش گذاری منطقه، حق استفاده از قسمت های آن را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار نماید.

(۶) صاحبان کالاهای وارد شده به منطقه می توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را به منظور ورود موقت به داخل کشور و به گمرک اظهار و با انجام مقررات مربوطه ترخیص نمایند.

(۷) در صورتی که پردازش کالاهای وارد شده به منطقه به میزانی باشد که موجب تغییر تعرفه گمرکی کالاهای مذکور شود میزان سود بازرگانی مربوط به کالاهای فوق برای ورود به سایر نقاط کشور تنها معادل سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی به کار رفته در آن محاسبه و دریافت خواهد شد.

(۸) وارد کنندگان کالا به مناطق می توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی قابل معامله که توسط مدیریت منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند، در این صورت دارنده قبض انبار تفکیکی صاحب کالا محسوب خواهد شد.

(۹) مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدا برای کالاهایی که از منطقه خارج می شوند با تایید گمرک ایران اقدام نمایند.

(۱۰) کلیه کالاهایی که برای تولید یا ارائه خدمات مورد نیاز منطقه وارد می شوند از شمول مقررات عمومی صادرات و واردات مستثنی می باشند و واردات کالاهای مذکور به سایر نقاط کشور تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود.

(۱۱) واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق موضوع بند (د) تبرسه (۲۵) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به داخل کشور معادل نسبتی از مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته به قیمت کل کالای تولیدی بدون هرگونه محدودیت مجاز است و علاوه بر عدم نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار.

(۱۲) کالاهای تولید شده در مناطق ویژه اقتصادی، همچنین مواد اولیه و قطعات منفرجه وارد شده از منطقه یاد شده به داخل کشور به دلیل عدم استفاده از منابع و سهمیه ارزی کشور مشمول ضوابط قیمت گذاری نمی باشد.

کرمانشاه چه مزیت هایی برای احداث منطقه ویژه اقتصادی دارد؟

از مهمترین استعدادهای و مزیت های استان که آن را مستعد ایجاد منطقه ویژه اقتصادی کرده می توان به مرکزیت کرمانشاه در غرب کشور اشاره کرد.

از دیرباز تا کنون شهر کرمانشاه به عنوان یکی از هفت شهر کشور با عملکرد فراملی بر اساس مصوبه دولت شناخته شده است. کرمانشاه امکان صادرات به کشور عراق و کشورهای خاورمیانه و صادرات زمینی تا سواحل دریای مدیترانه و از آنجا به کشورهای اروپایی و آفریقایی را دارد. مزیت دیگر، موقعیت جغرافیایی مناسب استان و قرار گرفتن در کریدور شرق به غرب کشور به عنوان مسیر اصلی ترانزیت کالا به عراق و سایر کشورهای خاورمیانه است و در این بین قصرشیرین در آخرین نقطه مرزی کشور ایران نسبت به عراق قرار دارد. همچنین نقش فراملی کرمانشاه در سند ضوابط ملی آمایش سرزمین تصویب شده است. از آنجایی که کرمانشاه با کشور عراق ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک دارد، شهر قصرشیرین و سایت منطقه ویژه اقتصادی نیز در مجاورت این مرز بین المللی قرار دارد.

مزیت های ایجاد منطقه ویژه اقتصادی قصرشیرین

الف) اقتصاد برگرفته از بازرگانی برون مرزی، درآمدی اضافه بر تولید ناخالص داخلی است که صرفا در نتیجه مبادله ایجاد می شود بنابراین مازاد ارزش افزوده بیشتری را نسبت به مصرف داخلی کالاها و خدمات ایجاد می کند.

ب) اقتصاد بازرگانی برون مرزی نه تنها فضا را برای بخش های اقتصادی تنگ نمی کند بلکه راهگشای تولید بیشتر، در آمد و ارزش افزوده بیشتری می باشد. به ویژه پشتیبان بسیار مناسبی برای تولید صنعتی است.

ج) ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در قصرشیرین در حلقه ها و شعاع های مختلف اثرات متفاوتی ایجاد می کند از جمله :

۱) بازارهای جهانی در دورترین شعاع ر به سوی اقتصاد داخلی باز می گرداند و سبب ایجاد جایگاه اقتصادی در بازارهای جهانی می شود. واقعیت آن است که از دیدگاه اقتصاد بین الملل، عدم حضور یک کشور در بازارهای جهانی رویگردانی از ارتباطات بین المللی و سقوط به مرحله توسعه نیافتگی را به دنبال دارد، زیرا ارزش های جهانی کشورها با وزن حضور اقتصادی آنها در بازارهای جهانی سنجیده می شود.

۲) در برد متوسط مثلا در مراودات با ترکیه، سوریه، مصرف، اردن و کشورهای خلیج و ممالک تازه استقلال یافته جنوب روسیه، حق حضور و حق حاکمیت را ایجاد می کند و به میزان ایجاد ارزش سرمایه ای مبادله ای، جایگاه و فضا و حق رای ایجاد می کند.

۳) در برد کوتاه نیز یعنی در مراوده با کردستان عراق و عراق عربی به شرط پایداری و ثبات و ماندگاری مبادلات، می تواند اعتماد، باور سیاسی و احترام متقابل و پایبندی به تعهدات ایجاد کند.

از سویی سهمی از اقتصاد این نقاط را به دست می آورد و ذخیره سازی می کند و به تدریج آنها را گسترش می دهد که حاصل نهایی همه این موارد هم پیمانی، تعهد متقابل، مشارکت در سرمایه ملی و ارزش افزوده بالا است.

۴) در حوزه اقتصاد داخلی هم ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در قصرشیرین، ایجاد سازمان فضایی رو به گسترش و تحول از زنجیره فعالیت ها و برنامه ها می باشد. این سازمان فضایی بر تولید و فعالیت استوار است و سبب جذب و تراکم جمعیت و به دنبال آن رونق خدمات کسب و کار می گردد. این امر باعث گسترش زیربناها و توسعه سکونتگاه ها است، تنوع فعالیت ها ایجاد شده و بخش خدمات گسترده می شود. تداوم و ماندگاری سازمان فضایی، توسعه فرهنگی و اجتماعی و رونق بیشتر مدنیت را به دنبال دارد.

۴) در اقتصاد کلاسیک هم پیدایش تمدن ها و شهرها مدیون مبادله کالاها و خدمات دانسته شده است، حتی حکومت ها نیز بر همین اساس شکل گرفته است.

شهرستان قصرشیرین چه پتانسیل هایی دارد؟

- ۱) راه و ارتباطات: جاده ای که از مرکز ایران به مرز غربی متصل می شود و به بغداد می رود از قصرشیرین می گذرد، به جز راه اصلی کرمانشاه - قصرشیرین، محور دوم ارتباط منطقه ای جاده اسلام آباد - گیلانغرب است که از سمت جنوب با فاصله ۵۰ کیلومتر از گیلانغرب وارد قصرشیرین میشود.
- ۲) رودخانه های الوند و قوره تو که آب نیمی از شهرستان را تامین می کنند و به خاک عراق وارد می شوند، در بخش سومار نیز رودخانه گنگیر بخشی از اراضی را آبیاری می کند که باقیمانده آب آن وارد عراق می شود.
- ۳) ۷۷ درصد آب های ایران که از مرزها به خارج می روند از منطقه غرب جریان می یابند.
- ۴) آب و هوای گرمسیری که امکان فعالیت در تمام سال را در منطقه ممکن می سازد.
- ۵) جمعیت پذیر و امکان توسعه شهر قصرشیرین ابتدا به سطح شهر متوسط با ۱۰۰ هزار نفر جمعیت و سپس در بلندمدت به سطح شهر بزرگ با جمعیت بیش از ۱۰۰ هزار نفر.
- ۶) امکان تجدید حیات شهرهای کوچک خسرویفت نفت شهر، سومار و توقیت پوشش و پراکنش شهری در سطح منطقه

۷) همگنی جمعیتی و اجتماعی و برنامه ریزی پذیری جمعیت ساکن در منطقه. بررسی های جمعیتی و اقتصادی نشان داد که پس از جنگ، قصرشیرین سرزمینی توسعه نیافته باقی مانده است. ولی باید توجه داشت که در طول تاریخ استعداد ذاتی این منطقه، مبادله اقتصادی از سطح خرد تا کلان بوده است و علت توسعه نیافتگی این منطقه نیز غیرفعال ماندن استعدادهای بالقوه قصرشیرین بوده است. در واقع قصرشیرین تا کنون در انتظار برنامه ریزی جامع و صحیح راه اندازی و بهره برداری از قابلیت های ویژه آن باقی مانده است. چند ده هزار هکتار زمین خالی و هزاران مترمکعب آب، شبکه های راه و هم جواری با مرزی طولانی، عمق وسیع این مرز، هم سویی و هم خوانی قومی، تاریخی و فرهنگی همگی حکایت از آمادگی این منطقه برای حیات اقتصادی نوینی دارد که باید برای آن برنامه ریزی کرد. نکته ای روشن که که تضمین کننده موقعیت فعالیت های ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در این مکان است پذیرش توانایی، امکانات و فرصت های طرف ایرانی از سوی طرف عراقی و کرد است. به بیان دیگر ایجاد منطقه ویژه اقتصادی برای آن سوی مرز حیاتی است و آن را برای بقا و توسعه سرزمین خود لازم می داند. می توان دریافت که توسعه نیافتگی قصرشیرین نه تنها تهدیدی برای ایجاد منطقه ویژه اقتصادی قصرشیرین نیست بلکه فرصتی بزرگ و کم نظیر برای پدید آوردن گونه دیگری از توسعه برتر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی در این سرزمین است. ایجاد منطقه ویژه اقتصادی قصرشیرین همچون قطعه ای بزرگ از یک پازل اقتصادی است که با نصب آن اصلی ترین قسمت تصویر کامل می شود.

فعالیت های منطقه ویژه اقتصادی قصرشیرین

۱) فعالیت های پایه:

بازرگانی

انبارداری

اقامتی و توریستی

صنعتی

۲) فعالیت های خدماتی

اداری و انتظامی

خدمات ویژه صنعت و انبارداری

رفاهی

حمل و نقل و پارکینگ

زیرساختی

مسکونی و خدمات مربوط

اهداف منطقه

- جذب سرمایه های داخلی و خارجی
- ایجاد فرصت های شغلی جدید و ارتقا سطح اشتغال در کشور
- کاهش هزینه های تولید به منظور ورود به بازارهای رقابتی جهان
- ایجاد عرصه فعالیت های تولیدی و تجاری جهت افزایش صادرات کالا و ارائه بهینه خدمات برای حضور فعال در بازارهای منطقه ای و بین المللی
- اجرای سیاست های توسعه منطقه ای و ایجاد قطب های اقتصادی و صنعتی
- ارتقا سطح تکنولوژی و بهره گیری از فن آوری های برتر و نوین اقتصادی
- فراهم نمودن زمینه استراتژی نوین برای توسعه و گسترش منطقه به منظور افزایش تولید و صادرات
- پردازش کالا یا ایجاد تغییرات در آن برای تحویل ارزش افزوده با استفاده از امکانات بالقوه
- نگهداری تمامی کالاهای کشورهای و بازرگانان جهت صادرات به عراق و کشورهای خاورمیانه از سویی و ترخیص به داخل قلمرو کشور از سوی دیگر
- حمایت از صنایع و صنعتگران داخلی و ایجاد تسهیلات برای آنها

- رشد و توسعه اقتصادی استان و بهره گیری از توانایی بالقوه استان کرمانشاه

منطقه ویژه اقتصادی و قصرشیرین لازم و ملزوم یکدیگرند

از بهترین فرصت های که در اختیار منطقه ویژه اقتصادی قرار دارد شهر قصرشیرین است، سرمایه گذاری بسیار زیادی باید صورت گیرد تا شهری مانند قصرشیرین در جوار منطقه ویژه یا آزاد اقتصادی به وجود آید.

ولی وجود قصرشیرین که جذب کننده جمعیت فعال در منطقه اقتصادی و تامین کننده مسکن و خدمات آنان است این فرصت را فراهم می کند که منطقه ویژه اقتصادی به سرعت توسعه یابد.

بنابراین منطقه ویژه اقتصادی و قصرشیرین نه تنها لازم و ملزوم یکدیگرند بلکه در واقع یک مجموعه یکپارچه هستند و شهر می تواند به طور کامل در خدمت توسعه منطقه ویژه، بازارچه های مرزی و پایدارسازی اقتصاد مبادله قرار گیرد.

